

INHOUD

-Programma - BESTUUR	1
-Zeetrekking - Meeraleek Frits-Jan Mars	2
-Bergfluit-waarneming - " " "	8
-Grote-kruisbekken-invasie " " "	8
-Mereltrek vanuit De Muy - Marjolke Leopold	9
-Broedvogels van Den Burg 1982 - Hans Witte - Dick Schermer	11
-Ledenvergadering VWG - BESTUUR	15
-Waarnemingenrubriek - Adriann Dijkse	16
-Bibliotheek - BESTUUR	24
-Bestuur	24

DE SKOR

1e jaargang nr. 6

1982

PROGRAMMA.

Zondag 2 januari: excursie naar De Slufter.

Start 10 uur vanaf de hoofdingang. Een wandeling over de Sluftervlakte in de winter kan sneeuwgorzen opleveren, strandleeuweriken, fraters, strandlopers en in de monding middelste zaagbekken, zwarte zeeëenden enz.

Vrijdag 21 januari: algemene ledenvergadering; zie pag. 15!Zondag 13 februari: excursie Lauwersmeer.

Vertrek boot 8.05 u. De voormalige Lauwerszee is een uniek gebied, dat bedreigd wordt door militaire activiteiten. Doordat het gebied zout blijft, is er een zeekraalvegetatie. Brandganzen, samenten, kleine zwanen en allerlei wadvogels zijn te verwachten. We moeten onderling het autovervoer regelen.

In maart: fietsexcursie naar de Helderse zeevering, weidegebied voor Huisduinen en Donkere Duinen.

Deze voor Texelaars vrij onbekende gebieden zijn best wel eens leuk om te bezoeken. Op de Helderse zeevering bijv. komt de paarse strandloper vrij veel voor. Meer informatie volgt t.z.t.

Voorjaar: steltloperscursus o.l.v. Cor zangvogelexcursies

Opgave voor deze excursies bij Dick Schermer, 02220-4239

INLEIDING.

Het najaar van 1982 was wel heel bijzonder. Door de vrijwel onafgebroken periode met zuidelijke winden die tot diep in november aanhield, bleven de echte zeevogels ver onder de verwachting. De stormen in de tweede helft van november konden hieraan niet veel toevoegen.

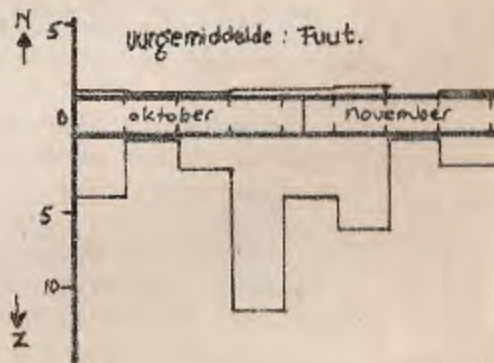
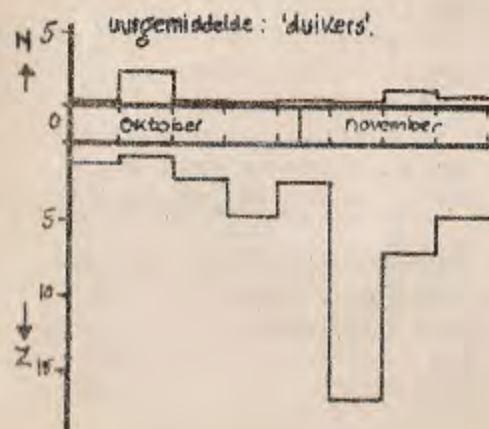
Desalniettemin werd toch nog 89 uur bij elkaar gekeken door de volgende mensen: Louis Witte, Richard Witte, Adriaan en Sytske Dijkse, Jan de Ouden, Edwin Kok c.s. en ikzelf.

Bij de berekeningen van de uurgemiddelden zijn voor het gemak een aantal halve uren gerekend als héél uur. Ook is hierbij en in het verslag geen rekening gehouden met een aantal simultaan-tellingen (dus dubbeltellingen) tussen paal 21 (waar Adriaan zat) en paal 15 (waar de rest zat te kijken); overigens valt hierbij op te merken dat, hoewel er maar 6 km. tussen zit, de verschillen soms bijzonder groot zijn.

OVERZICHT 1 OKTOBER- 25 NOVEMBER 1982.

Duikers en futen.

Een eerste, bescheiden trek golfje in de tweede week van oktober van duikers was, opvallend genoeg, noordwaarts gericht (9-10 18 N in 4 uur). Eind oktober en vooral in november vond sterkere duikertrek plaats: 24-10 35 Z in 4 uur; 5-11 71 Z in 2 uur; 7-11 92 Z in 3 uur.

Het merendeel hiervan was roodkeelduiker, maar ook werden parelduikers genoteerd (9-10 1 N, 17-10 1 Z en 19-10 1 Z). Bijzonder was de waarneming van een adulte ijsduiker in prachtkleed, die op 8 oktober naar noord vloog tussen Jan van genten. Bovendien zag Richard op 6-11 een "grote duiker" naar zuid vliegen. Futen trokken met grote regelmaat langs; uitschieters werden genoteerd op 24-10 (138 Z in 3 uur) en op 7-11 (43 Z in 3 uur). De meeste roodhalsfuten passeerden op de volgende dagen: 5-11 4 Z in 1 uur, 9-11 5 Z in 2 uur en 21-11 4 Z in 2 uur. Kuifduikers werden gezien op 22-10 (1), 5-11 (2) en 7-11 (1). Op 19 oktober vloog een geoorde fuut zuid.

Noordse stormvogel: 9-10 4 N.

Grauwe pijlstormvogel: 8-10 2 N en 20-11 1 N.

Aalscholver: 18-10 2 Z en 5-11 1 Z.

Blauwe reiger: 2-10 3 Z, 3-10 3 N en 4-10 1 N.

Jan van gent.

Buiten één extreem goede en één goede dag begin oktober, zijn eigenlijk maar weinig Jan van genten langsgekomen. De twee hier bedoelde dagen waren:

8-10 569 in 2 uur (N)

(zoveel waren er nog nooit op Texel gezien) en

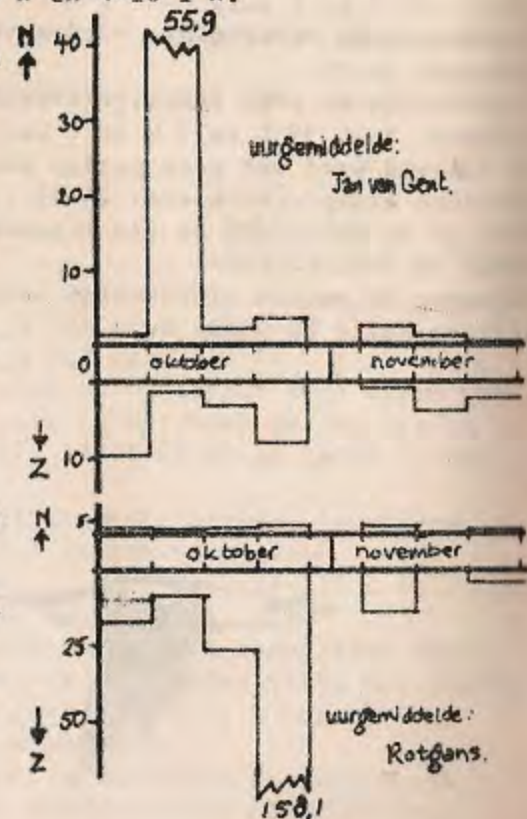
9-10 191 N in 3 uur.

Naast deze dagen was alleen 22-10 nog de moeite met 68 Z en 7 N in 2 uur.

Eenden, ganzen en zwanen.

Van de kleine zwaan vond op 6 en 7-11 wat doortrek plaats: 6-11 17 Z en 7-11 8 Z en 1 N. Zeer grote aantallen rotganzen passeerden in oktober de Texelse kust. De eerste goede dag was 16-10 met 454 Z en 12 N in 3 uur.

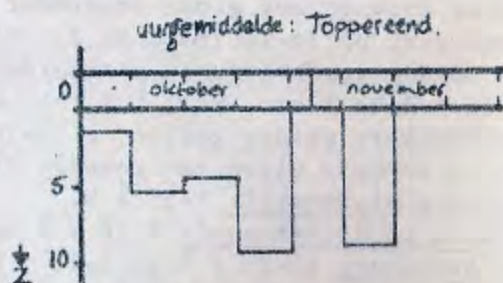
Maar de grote massa rotganzen trok langs op 23-10: in 3 uur 1839 Z en 16 N.

Regelmatig waren grondeleenden te zien; vooral de smient passeerde met grote frequentie. De beste dagen voor de verschillende soorten waren:

wilde eend: 5-11 27 Z in 2 uur en 6-11 51 Z in 2 uur.
 wintertaling: 4-10 34 Z in 2 uur en 19-10 59 Z in 2 uur.
 smient: 8-10 21 Z (1 uur) en 6-11 32 Z (2 uur).
 pijlstaart: 3-10 16 Z (1 uur).
 krakeend: 6-11 4 Z.

Ook de toppereend kwam met zekere regelmaat in kleine groepjes langs; op een aantal dagen lagen de aantallen hoger:
 10-10 79 Z in 2 uur,
 17-10 91 Z in 2 uur,
 23-10 104 Z in 3 uur,
 5-11 60 Z in 2 uur.

Kuifeenden en tafeleenden werden veel minder gezien dan bovengenoemde soort.

Begin november vond tamelijk sterke doortrek plaats van bril-duikers: 5-11 39 Z en 3 N in 2 uur.

De ijseend werd wat meer gezien dan gebruikelijk; dagen met meerdere exemplaren waren: 24-10 (4 N), 5-11 (1 Z en 2 N), 7-11 (3 en 14 Z; dit is een bijzonder grote groep voor de ijseend) en 9-11 (2 Z).

Verreweg de meeste eidereenden werden begin november gezien, bij een harde ZO-wind: 6-11 207 Z, 115 N, 17 tp. (3 uur).
 7-11 130 Z, 84 N in 3 uur.

De meeste zwarte zeeëenden vlogen langs op de volgende dagen:

23-10 997 Z, 66 N in 3 uur,
 5-11 791 Z in 2 uur.

Op sommige dagen passeerden grote zeeëenden in soms flinke troepen:

23-10 52 Z in 3 uur;
 6-11 91 Z en 28 N in 3 uur.

De middelste zaagbek was het talrijkst op

23-10 25 Z in 3 uur,
 24-10 44 Z en 8 N in 4 uur,
 6-11 42 Z en 4 N in 3 uur.

Op 6-11 vlogen ook nog 5 grote zaagbekken naar zuid.

Bergeenden werden onregelmatig gezien, nooit meer dan 10 exx. in een uur.

Jagers.

Grote jager: 1-10 1 N	23-10 1 Z
8-10 1 Z, 1 N	9-11 2 Z
9-10 2 N	14-11 1 Z

Middelste jager:

22-10 1 1 ^e jrs. Z	9-11 2 1 ^e jrs. Z
23-10 1 1 ^e jrs. tp.	13-11 1 Z

Kleine jagers werden vooral gezien in de eerste twee weken van oktober (met resp. 11 en 31 exx.). In november werden kleine jagers waargenomen op 9-11 (2 Z), 13-11 (5 Z) en 14-11 (1 Z).

Meeuwen.

In vrijwel elk uur werden wel grote mantelmeeuwen genoteerd.

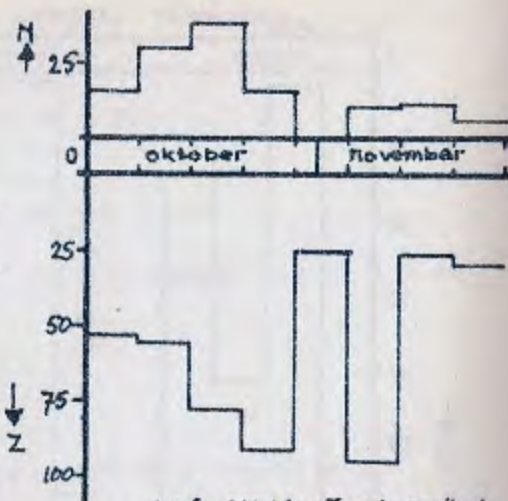
De dagen waarop grotere aantallen langskwamen waren

22-10 131 Z in 2 uur	22-11 115 Z in 1 uur.
14-11 68 Z in 1 uur	

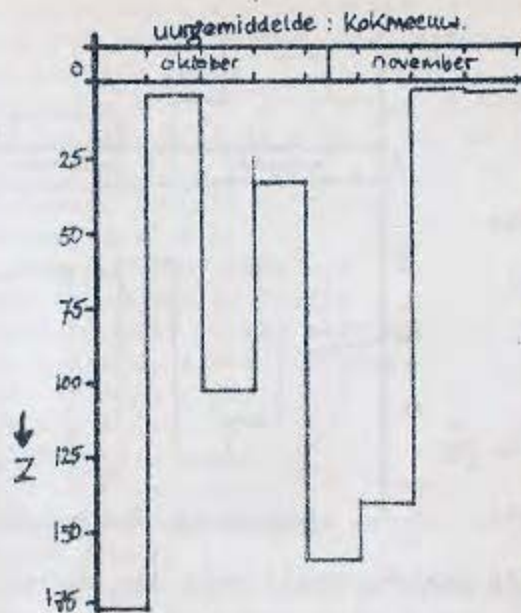
Van de kleine mantelmeeuwen kwamen niet veel exemplaren meer voorbij, hetgeen wel zo ongeveer te verwachten viel. Een kleine opleving werd geregistreerd op 22-10: 25 Z in 1 uur.

Op 14 november viel de laatste waarneming.

De kokmeeuw was gedurende oktober en november de talrijkste soort, en dat zegt veel over de overheersende windrichting, daar sterke kokmeeuwentrek alleen te verwachten valt met (zuid)oostenwind.

uurgemiddelde: Zwarte Zeeëend.

9-10 164 N in 4 uur,
13-11 165 Z in 3 uur,

Sterns.

"Noordse dieven" werden alleen in de eerste week van oktober in wat grotere aantallen gezien (5-10 87 Z in 2 uur). Nadien werden nog slechts enkele "dieven" gezien, de laatste op 17-10 1 Z en ook 1 N.

Ook de grote stern trok begin oktober nog flink door:

2-10 350 Z, 4 N in 2 uur,
4-10 107 Z, 2 N in 2 uur.

Op 22-10 vlogen nog 6 grote sterns naar zuid, en een bijzonder late waarneming werd gedaan op 9-11: 1 Z.

Twee zwarte sterns vlogen zuid op 3-10, terwijl op 5-10 een 1^e jaars dwergstern zich zuidwaarts haastte.

Steltlopers.

Doortrek van leden van de groep was op verschillende dagen zichtbaar:

2-10 Kievit 188 Z in 2 uur,
 zilverplevier 14 Z in 1 uur,
4-10 zilverplevier 23 Z in 2 uur,

De topdagen waren:

2-10 681 Z in 2 uur,
18-10 941 Z in 2 uur,
5-11 793 Z in 2 uur,
7-11 1097 Z in 3 uur.

Over het geheel genomen bleef de dwergmeeuw onder de maat, maar op een aantal dagen kwamen toch nog wat grotere aantallen langs:

4-10 49 Z in 2 uur,
9-11 38 Z in 2 uur,
13-11 151 Z in 3 uur.

De drieteenmeeuw is een soort die vooral bij aanlandige wind gezien wordt. Daar deze dagen dus tamelijk schaars waren, was het aantal drieteenmeeuwen niet schrikbarend hoog; enkele goede dagen waren

14-11 139 Z, 61 N in 3 uur,
20-11 300 Z in 1 uur.

5-10 zilverplevier 82 Z in 2 uur,
 bonte strandloper 32 Z in 2 uur,
 watersnip 16 Z in 1 uur,
10-10 rosse grutto 17 Z, 16 N en 8 tp.,
17-10 zilverplevier 18 Z in 2 uur,
18-10 Kievit 225 Z in 2 uur,
 zilverplevier 20 Z en 6 tp. in 2 uur.

Alkachtigen.

De beste dag voor "alk/zeekoeten" was 5 november: 44 Z, 2 N en 6 tp. in 2 uur.

Zeekoet: 11-11 2 Z.

Papegaaiduiker: 26-10 1 Z.

Kleine alk: 24-10 1 N.

Roofvogels en uilen.

Blauwe kiekendief: 8-10 1 vrouwtje Z, 23-10 1 vrouwtje Z.

Sperwer: 6-11 1 Z.

Velduil: 10-10 3 exx. uit zee komend.

Gewone zeehond: 15-10 1 tp.

Tot zover en ziens,

Frits-Jan Maas
Rozendijk 24
1791 PE Den Burg
02220-3236

BERGFLUITER, NIEUW VOOR TEXEL.

Op zondag 7 november ontdekte ik, samen met Erik Menkveld uit Krommenie en Richard Witte uit Den Burg langs de Vinkenlaan in De Dennen een klein grijs zangertje. Het vogeltje was grijs op de hele bovenzijde en was van onderen vrijwel geheel zilverwit, met een dunne gele veeg op de borst. Langs de randen van de slagpennen waren opvallende geelgroene randjes zichtbaar. De wenkbrauwstreep was kort en niet opvallend. De poten waren grijsachtig. De vogel was duidelijk verzwakt en miste veren op stuit en onderstaart. Het grootste deel van de tijd foerageerde de vogel in lage berkjes. Toen we het zangertje zagen wisten we geen van drieën welke soort dit was. Een op dat moment eveneens in De Dennen aanwezige groep DBA-ers werd er bij gehaald, maar ook zij konden de vogel niet thuisbrengen. Pas na literatuuronderzoek kwamen we erachter dat het een bergfluitier was geweest (*Phylloscopus bonelli*). Vermoedelijk behoorde de vogel tot de ondersoort *orientalis*, welke grijzer is en afkomstig van de Balkan en Klein-Azië. Deze bergfluitier was dus wel erg uit de koers.

Frits-Jan.

GROTE-KRUISBEKKEN-INVASIE OP TEXEL.

Het zal wellicht degenen onder ons die regelmatig De Dennen bezoeken opgevallen zijn dat daar vanaf de tweede week van oktober vrij veel kruisbekken aanwezig waren. De eerste melding van een mogelijke grote kruisbek kwam van Louis en Richard Witte die op 24 okt. een kruisbek met een verdacht zware snavel

zagen. Het weekend daarop, 30 en 31 okt. werden voor het eerst met zekerheid grote kruisbekken gezien; het ging om minstens 15 exx., soms bleek het erg moeilijk om beide soorten uit elkaar te houden. Veel vogelaars van het vasteland kwamen de dagen daarop naar het eiland om deze vogels te bekijken. De hele maand november verbleven er grote kruisbekken in het bos, de laatste tijd vooral in de omgeving van het oude museum. Wanneer je de komende dagen dus kruisbekken in het bos ziet is het zaak om deze eens goed te bekijken, en dan vooral op de snavels te letten; bij de grote kruisbek zijn deze n.l. hoger en ronder en ook de kop is zwaarder; voor het geoefend oor is het ook mogelijk om aan de roep beide soorten uit elkaar te houden, de roep van de grote is explosiever dan het 'kip-kip' dat de kruisbek voortbrengt.

Frits-Jan.

MERELTREK VANUIT DE MUY.

In de ochtend van 23 oktober 1982 leek iedere struik en elke boom tussen 't Horntje en de Fonteinsnol wel tenminste één merel te bevatten. De weilanden zaten bovendien weer vol kramsvogels en koperwieken, dus er was die nacht volop trek geweest. Op de uitkijkpost aangekomen, maakte ik nog het einde mee van deze massale nachttrek. Tussen de duizenden spreuwen, koperwieken en kramsvogels ontdekte ik ook 31 merels, waarvan er 14 de verkeerde kant opvlogen, d.w.z. in noordelijk richting. Klaarblijkelijk was hun trekdrang al aardig gedaald. De volgende avond stond ik in de schemering bij de Muyplas naar enkele blauwe kiekendieven te kijken, die daar een slaappleaats zochten. Om half zes hoorde ik opnieuw trekkende merels. In drie minuten tijd telde ik er 60, die hoog naar zuid of zuidwest vlogen, waarbij hun moeizame, fladderende vlucht opviel. De merels vlogen in losse groepen met geschatte onderlinge afstanden van 2 tot 20 meter en riepen voortdurend. Dit geluid is een hoog, dun triii, veel zachter en minder klagend dan dat van de koperwiek. De merels waren volgens mij hun treknacht in de Muy zelf begonnen. Groepjes, die ik vroeg

ontdekte, vlogen nog laag, maar kwamen even later, al hoogte winnend, over me heen. Merkwaardig was, dat niet alle Mui-merels wegtrokken. Overal waren nog merels in de bosjes te horen, die geen aanstalten maakten om zich bij hun trekkende soortgenoten aan te sluieten. De trekkende merels waren waarschijnlijk vogels van een meer noordelijk origine, die de Mui alleen gebruikt hadden om te "overdagen".

Vijf minuten later kwam nog een groep van 12 over, weer een kwartier later gevolgd door nog eens 7. Vogels die later gestart waren vanuit de Mui, of misschien van verder weg kwamen, bijv. omgeving Vuurtoren of van Vlieland.

Om zes uur was het zo donker geworden dat verder waarnemen onmogelijk was. Bovendien waren de koperwieken begonnen te trekken. Deze lijsterachtigen vallen in vergelijking met merels op door hun snelle rechte vlucht en door hun geluid: ze maken zo'n kabaal, dat de merels nauwelijks meer te horen zijn, zodat hun nachttrek verder voor de meeste mensen ongemerkt voorbij gaat. Maar als je goed luistert, is het wel mogelijk om tussen de koperwieken door soms het hogere merelgeluid te horen.

Merels zijn dus voor vogeltrekkers lastige vogels. Niet alleen trekken ze voornamelijk 's nachts, en in gezelschap van vaak tienduizenden koperwieken en kramsvogels, maar ook is het zo, dat merels slechts gedeeltelijk trekvogels zijn, d.w.z. dat noordelijke populaties grotendeels wegtrekken, maar dat veel van onze merels ook bij ons overwinteren. Hun verschijnen en verdwijnen is dus niet plotseling en massaal, zoals bij de twee andere trekkers, maar hooguit valt het op dat er op sommige dagen wel erg veel merels te zien zijn.

Mardik Leopold.

(In een keurig door katten schoongevreten dorp als Oudeschild valt het begin van de mereltrek wel steeds op; red.)

BROEDVOGELS VAN DEN BURG, 1982.

INLEIDING.

Dit jaar hebben we de broedvogels van Den Burg in de gaten gehouden. De schattingen die we gemaakt hebben, zijn minimum-schattingen, omdat we niet geheel Den Burg onderzocht hebben: vooral de NO-kant is slecht bekeken. De grenzen van het gebied zijn weergegeven in onderstaand kaartje.

Gegevens over de broedvogels kregen we van Giel Witte, Govert van Noort, Gijs Kraai, Cees Maas en Maarten Stoepker.

RESULTATEN.

1. Wilde eend.

Minimaal 13 paar, waarvan 10 paar in de vijver aan de Elemert. Deze eenden zijn w.s. geen echte wilde eenden. "Soepeenden" zijn zo wie zo niet geteld. Maximaal 15 paar.

2. Turkse tortel.

Er werden 25 paar geteld. Kolonievorming achter het gemeentehuis, in het park. Mogelijk tot 40 paar in het gebied.

3. Houtduif.

16 paar geteld. Vooral geconcentreerd in de singels en bosjes rond de sportvelden. Mogelijk tot 25 paar.

4. Gierzwaluw.

Minimaal 4 paar aanwezig in een kolonie in een pand tegenover de bioscoop in de Gravenstraat. Op 4 plaatsen vlogen er gierzwaluwen onder de dakpannen. Maximaal waargenomen aantal is 16 exx.; dus is het aantal van 8 paar mogelijk. De nesten zijn niet bekeken om verstoring te voorkomen.

5. Boerenzwaluw.

Zeker 1 nest in de schuur van Geus aan de Emmalaan; vorig jaar zaten er 3 nesten (meded. Maarten Stoepker). Mogelijk aan de rand van Den Burg meer, bijv. loodsen aan de Maricoweg.

6. Huiszwaluw.

Er zijn enkele kolonies aanwezig, maar jammer genoeg zijn ons geen aantallen bekend. Aan de Emmalaan naast Geus was een nest. Verder in de Kogerstraat tegenover de Schoonoordsingel en bij enkele panden rond het (ex-) Zwarte Schaaap enkele bewoonde nesten. In de Schoonoordsingel is al een heel oude vestiging. Verder in de Witte Kruislaan bij het pand "Singelbossie" (meded. Maarten Stoepker). Ook aan de loodsen bij de aankoopcentrale waren nesten.

7. Witte kwikstaart.

1 paar langs de Georgiëweg.

8. Spreeuw.

Een moeilijk te tellen vogel door de grote mobiliteit. We hebben ongeveer 50 paar waargenomen; mogelijk veel meer.

9. Ekster.

5 paar, voornamelijk rond sportvelden en ijsbaan.

10. Kauw.

Kolonies in park achter gemeentehuis en bij de RK-kerk. Verder verspreid in schoorstenen. Aannemelijk is dat hier veel verstoring heeft plaatsgevonden. Wij schatten dat er ca. 25 paar heeft gebroed.

11. Winterkoning.

Minimaal 13 paar, maximaal 20, gelijkmatig verspreid.

12. Heggemus.

1 paar, misschien meer.

13. Spotvogel.

5 paar; waarschijnlijk nog enkele paren meer.

14. Tuinfluitier.

Minimaal 1 paar bij de ijsbaan.

15. Zwartkop.

Minimaal 4 paar: 2 paar ijsbaan, 1 paar Wezenland en 1 paar tuin van Dijt.

16. Braamsluiper.

Eenmaal gehoord Kogerstraat; mogelijk broedvogel; rond Wezenland misschien ook.

17. Grasmus.

2 paar: 1 bij zwembad, 1 bij Schilderweg.

18. Fitis.

10 paar; meer waarschijnlijk niet.

19. Tijftjaf.

Wel horen zingen maar naar alle waarschijnlijkheid geen broedvogel.

20. Grauwe vliegenvanger.

1 paar langs de Pontweg; waarschijnlijk meer paren aanwezig.

21. Roodborst.

Vrijwel niet; 1 paar bij Eyerkoog.

22. Merel.

We hebben 50 territoria vastgesteld aan de hand van zingende mannetjes in de avond. Dit aantal is vrij exact.

23. Zanglijster.

7 paar.

24. Pimpelmees.

We hebben maar 12 territoria vastgesteld; dit viel ons wat tegen. Waarschijnlijk zijn er niet meer dan 15 aanwezig.

25. Koolmees.

35 paar vastgesteld, er zijn er mogelijk 50. Opvallend is dat de koolmees in het vogelarme plan Noordwest redelijk algemeen

voorkomt (6 paar); vermoedelijk door het ophangen van nestkastjes.

26. Huismus.

Minimaal 160 paar. Weinig in plan Noordwest, veel in straten met oude panden zoals Zwaanstraat, Warmoesstraat en Binnenburg.

27. Vink.

6 paar, misschien tot 10 paar. Vooral rond het gebied van de ijsbaan.

28. Groenling.

Algemeen in Den Burg: 33 paar, mogelijk tot 50.

29. Putter.

Door de grote baltsvluchten is de putter moeilijk te inventariseren. We kwamen samen met gegevens van Govert van Noort en Gijs Kraai tot ca. 10 paar; wellicht niet veel meer.

30. Kneu.

10-12 paar, misschien wel veel meer. Het exacte aantal is moeilijk vast te stellen omdat het een koloniebroeder is (in meer of mindere mate). Waarschijnlijk kolonies achter de Spinbaan en in de singel langs de Pontweg.

31. Barmsijs.

3 paar vastgesteld; mogelijk meer.

SLOT.

In 1983 zijn we weer van plan het gebied beter te bekijken. We hopen nu iets beter. We kunnen de steun van andere leden hierbij goed gebruiken.

Hans Witte
Dick Schermer

LEDENVERGADERING VWG.

Op vrijdag 21 januari 1983 wordt in het dorpshuis De Oude UIO een algemene ledenvergadering gehouden. Na de pauze zal Johan Bekhuis, algemeen coördinator van het SOVON-project in Nederland een praatje houden. De avond begint om 20.00 uur. We rekenen dus op alle leden.

AGENDA.

1. Opening door de voorzitter.
2. Bespreking van de lopende projecten
 - a. landtrektellingen
 - b. Sovon
 - c. wadvogeltellingen
 - d. vrije vogelreservaten
3. De toekomst van de VWG: bij de oprichting hebben we afgesproken dat we na een jaar zouden bekijken hoe we verder zouden gaan. We kunnen bijv. meer excursies, onderzoekjes, lezingen e.d. organiseren of juist niet. We kunnen aansluiting zoeken bij de SVN (=samenwerkende VWG's N.Holland).
4. Stuurgroep of bestuur?

Noeten we een officiële vereniging worden met een verplichte jaarvergadering, statuten, een gekozen bestuur en notariskosten, of niet? Voordeel is de aansprakelijkheidskwestie. We kunnen ook een tussenvorm zoeken.
5. Financieel overzicht van 1982 door de penningmeester.

Hij stelt voor om een kascommissie te benoemen.
6. Rondvraag. Een ieder die een idee heeft wat we kunnen doen moet dit ook zeggen. We denken hier bijv. aan suggesties voor lezingen, excursies e.d.
7. Pauze.
8. Lezing door Johan Bekhuis, algemeen coördinator SOVON.

Hans Witte
Dick Schermer

Twee trekmaanden bij uitnemendheid, oktober en november, met enkele echte zeldzaamheden en, waarschijnlijk door de toch wel heel zachte herfst, enkele late waarnemingen. Het is een hele lijst geworden. Ik kreeg en verzamelde nog meer, maar jullie zullen begrijpen dat ik niet alles kan vermelden. Het is in een aantal gevallen trouwens altijd subjectief wat er wel of niet opgenomen wordt. Ik vind bepaalde soorten misschien leuker of juist minder leuk dan sommige inzenders. Geen der niet-gepubliceerde waarnemingen gaat echter verloren. Ze worden allemaal in ons "archief" opgeslagen.

Dodaars: veel exx. bij elkaar op 24-10 in Weegeswaal: 14 exx. (FM), 15 exx. (IW&RW); op 27-10 daar 21 exx. (SD).

Jan van gent: op 11-10 een honderdtal dicht onder de kust of zelfs over het strand naar N, paal 30 (GW).

Aalscholver: 3-11 1 ex. bij waterfabriek (W.Hirschi). Nov.-waarnemingen zijn toch minder schaars dan in Texel Vogeleiland gesuggereerd wordt.

Kuifaalscholver: 22 en 29-9 1 ex. havendam NIOZ (J.v.Dijk en D.Kuiper), 5-11 waarschijnlijk 1 ex. de Mok (CS).

Lepelaar: tot 1-10 ziet CS 2 exx. op de Vlake van Kerken; 5-10 1 juv. naar zuid pl. 15 (FM), 11-10 3 juv. naar N over Geulplas (CB), 19 en 22-10 resp. 1 en 3 exx. De Schorren (J.v.Raak e.a.). Op die plaats begin nov. nog 2 exx. (P.Postma).

Brilduiker: 9-5 2 exx. Texel-telling. Mei-waarnemingen zijn vrij zeldzaam.

IJseend: 22-11 2 exx. naar Z pl 12 (LD).

Grauwe gans: 29-10 gehoord in mist naar N Elzenhout (LD), 30-10 26 exx. vanuit Noordzee pl 21 (AD&DS&GW), deze dag en ook 2-11 veel trek naar ZW over Den Burg (W.Eelman), 31-10 ca. 150 naar ZW De Geul (CB) en 5-11 7 exx. Mokbaai (CS). Er verbleven deze herfst vele exx in Waalenburg, op 14-11 tellen DS en ML er 160; AD&SD minstens 164.

Grauwe gans, bostelijke vorm (=Anser anser rubrirostris): op 15-11 1 ex. tussen gewone grauwe ganzen (AD&SD). Rubrirostris onderscheidt zich van de West-Europese ondersoort door een lichter verenkleed en een rose snavel. Onze vorm heeft een oranje snavel, maar lijkt bij een bepaalde belichting ook vaak rose! Rubrirostris wordt niet "officieel" erkend omdat er bij

uitgezette ganzen vaak niet raszuivere dieren betrokken waren, zo ook destijds in Dijkmanshuizen.

Kolgan: 4-11 om 23 uur tenm. 2 exx. roepend naar ZO boven De Koog (AD&SD); 15 en 28-11 tenm. 1 ex. tussen grauwe ganzen in Waalenburg (AD&SD).

Rotgan: vanaf 5-10 massaal op het wad aanwezig, de dieren zijn waarschijnlijk op 2-10 gearriveerd (CS). Het was een goed broedjaar voor de soort, veel jongen. Van 107 exx. op 17-10 in de Mokbaai was 63% juv.(CS). Van 18-10 t/m 15-11 regelmatig in de Mokbaai met max. van 227 exx. op 17-10 (CS). Daar ook al gezien op 5-10 (CB).

Kleine zwaan: de eerste (?) op 16-10 2 exx. Horspoldertjes (IW&RW); 20-10 7 exx. over Bleekersvallei naar O (FM e.a.).

Daarna regelmatig waarnemingen met als maxima 14-11 tenm. 119 exx. waarvan slechts 20 juv., foer. Westerkolk (Waalenburg) en 15-11 tenm. 63 exx. foer. bouwland Waalenburg (beide AD&SD)

Buizerd: 9-9 1 ex. Hallerweg (RW); vrij vroeg. 18-11 3 doortrekkers Broekersbosje (MG).

Ruigpootbuizerd: 4-11 1 ex. Polder Eendracht (W.Hirschi); 6 en 8-11 1 juv. resp. Westerduinen en Duinpark (zelfde ex.; P)

Sperwer: 8-9 1 ex. naar Z over Den Burg (RW). Deze waarneming is dus veel vroeger dan de "eerste" die we in de vorige aflevering noemden.

Zwarte wouw: 16-11 1 ex. overvliegend Mienterglop (H.Fischer).

Bruine kiekendief: Enkele vrij late en late waarnemingen: 3-10 1 vr. ex. De Geul (FM&CB), 5-10 2 vr. exx. De Geul (CB), 22-10 1 mm. ex. De Schorren (J.v.Raak e.a.) en 8-11 1 vr. ex. naar Z Grote Vlak (CB).

Blauwe kiekendief: 6-11 6 exx. 's morgens vroeg komend vanaf

de slaappleats in de Nederlanden (AD&HH&DS&GW).

Grauwe kiekendief: 1-10 1 juv. ex. Horspoldertjes (CB). Er was tot nu toe slechts één oktoberwaarneming bekend.

Visarend: 10 en 13-5 1 ex. De Muy (SBB).

Smelleken: 4-10 1 man Bollekamer (CB), 5-10 1 vr. ex. naar Z pl 15 (FM), 14-10 1 ex. Hoge Berg (G.Licht), 16-10 1 ex. Nol van Bertus (AD&HH&GW) en 20-11 1 ex. Pieter Rozenvlak (LD).

Kraanvogel: 15-5 1 ex. De Muy (SBB), 5-11 tenm. 48 exx. naar ZW nabij Den Burg (P.Postma) en 54 exx. boven Mokbaai naar ZW (W.Hirschi); dit betreft waarschijnlijk dezelfde groep; 13-11 30 exx. naar ZW Mokbaai (meded. M.Mantje).

Zilverplevier: 8-11 tenm. een 20-tal tussen goudplevieren op grasland in Spang (HH).

Morinelplevier: 3-10 1 ex. doodgereden nabij Den Hoorn (HH).

Strandplevier: 22-10 1 ex. De Slufter (J.v.Raak e.a.); buiten twee winterwaarnemingen is dit de laatste waarneming.

Bokje: 2-10 1 ex. De Slufter (FM&CR); 17, 21 en 22-10 resp. 4, 1 en 4 exx. De Slufter (J.v.Raak e.a.) en 6-11 1 ex. overvliëgend met watersnippen Nol van Bertus (AD&HH&DS&GW).

Grutto: 15-11 1 ex. in winterkleed Waalenburg (AD&SD); nov.-waarnemingen zijn al jaren niet meer bekend geworden.

Bosruiter: 1-8 1 ex. overvliëgend De Koog (AD); er worden altijd maar heel weinig exx. van deze soort gezien; wordt hij over het hoofd gezien?

Zwarte ruiter: op 13-10 de laatste (11) exx. Mokbaai (CS).

Groenpootruiter: 16-10 1 ex. op nat weiland De Nederlanden (AD&GW) en op 17-10 de laatste in de Mokbaai (CS).

Paarse strandloper: 11-10 2 exx. mosselbank De Mok (CS) en 12-11 1 ex. strand pl 9 (GW).

Kleine strandloper: 21-10 1 ex. De Slufter (Peer Busink). Sinds Texel Vogeleiland zijn er meer waarnemingen bekend geworden van eind okt.-begin nov..

Drieteenstrandloper: 9-5 83 exx. Texeltelling. Vrij veel voor mei.

Kemphaan: 14-11 150 exx. Waalenburg bij Molenkil (DS&ML). Zo lang het niet echt wintert zijn op natte weilanden soms aanzienlijke aantallen te zien.

Grote jager: 19-10 1 ex. strand bij De Muy (J.v.Raak e.a.).

Middelste jager: 20-11 1 ex. naar Z, gedurende enige tijd in de luwte van de buitenste duinenrij vliëgend tussen pl22 en 21 (AD&DS&GW).

Kleine jager: 1-10 1 ex. bij wadtoren Vlakke van Kerken (CS).

Zwartkopmeeuw: 20-10 1 ex. 2e k^j, 't Horntje (C.J.Camphuizen).

Dwergmeeuw: 13-11 6 ad. en 1 1e jr.ex. Marsdiep en 24-11 8 ad. en 2 1e jr.ex. Marsdiep (FM).

Drieteenmeeuw: 19-11. Bij één moment waarnemen al 5 exx. langs dijk Oudeschild naar W vliëgend. Het is al eens eerder gebleken dat bij (W)storm heel veel exx. van deze soort over de Waddenzee kunnen vliegen (ca. naar W langs de dijk).

Dwergstern: laatste waarnemingen?(zie ook p.6) 1-10 1 ex. De Schorren en 7-10 1 ex. Marsdiep (beide CS).

Grote stern: alleen de waarnemingen na half oktober: 16-10 1 ex. pl 22 (AD), 18-10 en 22-10 1 ex. bij resp. Eyerlandse gat en IJzeren Kaap (J.v.Raak e.a.).

Holenduif: 20-11 17 exx. tussen 160 houtduiven bij avondvlucht naar bos bij Heidenhof (LD). Hex en der zitten in de polders in de winter waarschijnlijk heel wat holenduiven. De totale broedpoulatie of nog meer?

Velduif: 19 en 21-10 6 exx. De Slufter (J.v.Raak e.a.); 29-10 2 à 3 exx. jagend in vuurtorenlichten (VWG-excursie).

Gierzwaluw: 27-9 1 ex. 't Horntje en 28-9 1 ex. 't Noorden (beide CS); 28-9 1 ex. Den Burg (DS); 11-10 1 ex. heel laag naar ZW bij Rozendijk (FM): de 5e okt.-waarneming.

Hop: 9-10 1 ex. Californiëweg (J.Reydon en SD) en 23-10 1 ex. ten N van De Slufter (LW&RW); geen tussenliggende waarnemingen; dus twee verschillende exx.?

Draaihals: 25-9 1 ex. "Texel" (J. en N.Marra, meded.CS).

Veldleeuwerik: 29-10 om 22 uur overtrekkend gehoord bij de Vuurtoren; de soort is dus ook nachttrekker (VWG-excursie).

Strandleeuwerik: alle binnengekomen waarnemingen: 2-10 1 ex. De Slufter (FM), 10-10 5 exx. De Krim (FM), 21-10 11 exx. De Slufter (J.v.Raak e.a.), dezelfde dag daar 43 exx. (P.Busink), 24-10 16 exx. De Slufter (LW&RW), 7-11 4 uit zee naar NO pl 21 (AD&SD) en 16-11 2 exx. polder Eyerland (GW).

Boerenzwaluw: Na half oktober: 19-10 1 ex. Zandkes (SD), 21-10 en 22-10 1 ex. resp. De Cocksdorp en De Schorren (J.v.Raak e.a.), 22-10 3 exx. over zee naar Z pl 15 (P.Busink), 1-11 1 ex. naar Z De Hammer (CB) en (voorlopig) de laatste 7-11 1 ex. nabij de Rovershut (AD&SD).

Huiszwaluw: de meeste waren voor oktober al weg, op 28-9 de laatste uit Den Burg (CS); 11-10 1 ex. De Geul (CB), 21-10 1 ex. pl 15 (J. den Ouden & FM) en 30-10 1 ex. Nol van Bertus (AD&DS&GW).

Grote pieper: 2-10 1 ex. in weiland nabij NRC (FM&CR); 5-10 3 exx. luid roepend over zeereep naar Z pl 15 (FM) en 16-10 1 ex. Zandkes (W.Eelman).

Boompieper: 2-10 1 ex. Vuurtoren (FM&CR).

Oeverpieper: uit okt. en nov. div. waarnemingen op de Nol van Bertus en bij De Koog (o.a. DS&AD&SD). Dus niet zo strikt gebonden aan de Waddenkust als in Texel Vogeleiland staat.

Witte kwikstaart: de laatste(?) waarnemingen: 23-10 1 ex. Nol van Bertus (AD&HH e.a.) en 27-10 1 ex. De Slufter (AD).

Grote gele kwikstaart: 11-10 1 ex. op dak schuur Rozendijk (FM) en 30-10 1 ex. naar ZW Nol van Bertus (AD&DS&GW).

Gele kwikstaart: 2-10 1 ex. Nol van Bertus (AD&DS&GW).

Grauwe klauwier: 25-9 1 ex. Texel (J. en N.Marra, meded.CS), 19 en 22-10 1 vr. ex. nabij de Vuurtoren (RW); de laatste waarneming was op Texel 28-10-64.

Pestvogel: 18-11 1 ex. Schoorwal (J.Boon, meded.CS), 18, 19 en 21-11 idem(H.Brugge), 22-11 2 exx. Schilderend (W.Eelman).

Grote lijster: laatste(?) waarneming: 27-10 1 ex. bij NRC (AD).

Beflijster: alle binnengekomen waarnemingen: 2-10 1 mn. ex. bij Vuurtoren, 1 mn. ex. Negen Bunders en 1 mn. ex. Nol van Bertus (resp. CR, FM en AD, DS en GW), 5-10 1 ex. Z De Koog (AD),

8-10 tenm. 5 exx. tussen Oudeschild en Brakestein (MG), 10-10 1 ex. Vuurtoren (FM), 14-10 1 man Spang en 16-10 1 ex. Den Hoorn (HH) en tenslotte 18-10 1 man RST-camping De Koog (SD). Tapuit: op 22-10 melden 6 verschillende waarnemers 7 vogels op 5 verschillende plaatsen. Daarna alleen nog: 24-10 1 ex. Zanddijk (FM).

Roodborsttapuit: 2-10 ca. 10 exx. Kogerstrand (FM&CR), 17-10 4 exx. Eyerlandse duinen (J.v.Raak e.a.) en 22-10 3 exx. Westerduinen, waaronder 1 ex. (vr. of juv.) van de Siberische ondersoort *Saxicola torquata maura* (J.den Ouden & FM). Verder diverse waarnemingen van enkelingen.

Paapje: alleen de waarnemingen na half oktober: 17-10 1 ex. De Nederlanden (AD&SD), 17-10 1 ex. Eyerlandse duinen (J.v.Raak e.a.), 18-10 2 exx. Vuurtoren (FM), 21-10 1 ex. bij De Cocksdorp (J.v.Raak e.a.) en 24-10 1 ex. Vuurtoren (FM). De laatste waarneming voor Texel was 18-10! Half sept. was er sterke doortrek: alleen al langs de wandelroute door De Nederlanden (ca. 4 km.) tenm. 32 exx. (AD&SD).

Gekraagde roodstaart: vooral in de eerste week van okt. sterke doortrek (o.a. FM, AD). Late waarnemingen zijn 22-10 en 24-10 resp. 1 ex. Westerduinen en Rozendijk (FM).

Zwarte roodstaart: deze soort trekt later door dan de vorige, overwintert ook minder ver zuidelijk; sterkste doortrek in de tweede okt.-helft. Er waren er veel dit jaar, o.a. 18-10 2 exx. Vuurtoren (FM), en 27-10 3 exx. NRC (AD&SD), 2-11 1 ex. NRC (AD) en 21-11 1 mn. en 1 vr. ex. Den Burg (J.v.Groeningen). Op een waarneming van 5-12 na is dit de laatste.

Roodborst: op 6-10 ons eerste ex. in tuintje De Koog (AD&SD), ook de nacht van 8 op 9-10 moet veel trek gekend hebben, want op 9-10 ziet MG 5 exx. dicht bij elkaar bij een tuin in Oudeschild. Op 24-10 tenm. 15 exx. Buiten-Muy en 27-10 tenm. 10 zingende exx. Vlakkie van Boven (AD&SD).

Zwartkop: 29-10 1 mn. ex. vliegt aan boord van de Phoca die in het Eyerlandse Gat vaart (J.v.Groeningen). Enkele nov.-waarnemingen (die nog niet echt ongewoon zijn): 12-11 1 ex. Elzenhout (LD), 13-11 1 mn. ex. Schilderend (CS), 14-11 2 exx. De Slufter (CS) en 26-11 1 ex. Bernhardlaan (J.v.Groeningen). Pitis: 24-10 1 ex. De Krim (FM); het is laat, maar niet de laatste; die is van 15-11-76.

Tijftjaf: 2-10 1 ex. van de oostelijke ondersoort Vuurtoren (FM), 30-10 1 ex. De Dennen (FM), 7-11 1 ex. oostelijke onder-

soort (FM& E.Menkveld) en 15-11 1 ex. roepend bos nabij De Koog (AD). Van deze soort zijn uit diverse jaren ook winterwaarnemingen. Niet zo vreemd, want ze overwinteren niet zo zuidelijk.

Bergfluits: 7-11 1 ex. mogelijk Ph. bonelli orientalis, De Dennen (FM, E.Menkveld e.v.a.). DE EERSTE WAARNEMING OP TEXEL.

Bladkoninkje: 24-10 1 ex. Buiten-Muy (AD&SD).

Vuurgoudhaantje: 2-10 1 ex. Vuurtoren (FM&CR), 26-10 1 ex. De Dennen (SD). Er waren in oktober veel goudhaantjes, maar ondanks goed opletten slechts deze twee vuurgoudhaantjes ontdekt.

Grauwe vliegenvanger: 1-10 1 ex. Vuurtoren (FM), 10 en 11-10 1 ex. Oudeschild (MG). Nog latere waren op Texel 13-10-73 en 17-10-76.

Bonte vliegenvanger: in de eerste week van okt. werden nog tenm. 4 exx. gemeld (FM, CR en AD). De laatste dit jaar waren 11-10 1 ex. Rozendijk (FM) en 11-10 1 ex. Oudeschild, samen met de grauwe vliegenvanger! (MG).

Staartmees: 8-10 enkele exx. De Dennen (FM) en 30-10 2 exx. aldaar (FM); in beide gevallen onze eigen, midden-europese ondersoort.

Baardmees: 10-10 15 exx. De Geul (CB), 18-10 4 exx. overvliegend dijk De Cocksdorp (J.v.Raak e.a.) en 24-10 2 exx. De Muy (AD&SD).

IJgors: 21-10 3exx. De Slufter (J.v.Raak e.a.), 4-11 1 ex. pl 10 (CB) en 6-11 10 exx. naar Z Nol van Bertus (AD&HH&DS&GW).

Sneeuwgors: alle gemelde waarnemingen: 26-9 1 ex. Krassekeet (J.v.Dijk), 2-10 tenm. 2 exx. zeereep De Koog (AD), 4-10 6 exx. naar Z pl 15 (FM), 9-10 1 ad mn. ex. tot op 2 m. te benaderen De Nederlanden (AD&HH&DS), 10-10 2 exx. naar N pl 21 (AD&SD), 21 en 22-10 20-tal en 23 exx. De Schorren (J.v.Raak e.a.), 4-11 30 exx. De Schorren (W.Hirschi), 14-11 tenm. 1 ex. pl 21 (AD&SD), 16-11 ca. 60 exx. polder Eyerland (GW), 23-11 11 exx. naar Z pl 15 (FM), 20-11 1 ex. parkeerterrein pl 12 LD).

Sijs: de eerste (?) op 18-10 gehoord bij de Koog (AD).

Frater: er is GEEN ENKELE waarneming binnen gekomen (?!).

Goudvink: 7-11 1 ex. Elzenhout (LD).

Kruisbek: de eerste (?) op 9-10 1 mn. en 1 vr. ex. De Dennen (FM), op 10 en 11-10 tenm. 3 exx. bos bij De Koog, daarna regelmatig (AD&SD), ook elders zoals 20-10 tenm. 15 exx. De Dennen (LD), 24-10 ook 15 (LW&RW), 30-10 ca. 30 exx. (FM), 14-11 20 exx. (DS&ML).

Grote kruisbek: sensatie in het Texelse bos! De eerste waarneming komt echter van een andere plaats: 19-10 1 ex. in sparreboom bij Tjandi, Hoge Berg (P.Busink); 24-10 waarschijnlijk 1 ex. bij gewone kruisbekken De Dennen (LW&RW); 30-10 8 exx. De Dennen (FM en leden DBA); 31-10 tenm. 15 exx. (FM). Nadien vrijwel dagelijks. In ieder geval eind nov. nog aanwezig: 28-11 tenm. 1 man in groep van 14 kruisbekken fouragerend in kale eik (op knoppen, of zaten er insecten op?) bij Rovershut (AD&SD).

Ringmus: 28-11 tenm. 150 à 200 exx. in één groep langs de Rozendijk (AD&SD); ik zag in vele jaren niet meer zo'n grote groep.

Bonte kraai: de eerste (?): 24-10 5 exx. Grote Vlak (HH) en 1 ex. de Nederlanden en 1 ex. Buiten-Muy (AD&SD).

Roek: 1-11 2 exx. langs Pontweg (FM).

Waarnemers-afkortingen

CB Cees Bruin

AD Adriaan Dijkse

LD Lieuwe Dijkse

SD Sytske Dijkse

MG Marcel Groenendaal

HH Henk Hin

ML Mardik Leopold

FM Frits-Jan Maas

CR Cees Roselaar

CS Cor Smit

DS Dick Schermer

GW Giel Witte

LW Louis Witte

RW Richard Witte

DBA Dutch Birding Association

Adriaan.

BIBLIOTHEEK.

De afgelopen maanden zijn bij mij de volgende dingen binnengekomen:

1. De Steenloper nr. 5 okt. 1982
Contactorgaan van de VWG- Den Helder.
2. Mens en Vogel, juli/aug/sept.-nummer
Belgisch tijdschrift.
3. Reklame voor het spreuwenboekje; geschreven door jonge vogelaars uiteenlopend in leeftijd van 7 tot 17 jaar.

Je kunt deze en eerder genoemde tijdschriften bij mij lenen, als zij maar weer eens terugkomen.

Dick

BESTUUR.

Penningmeester: Hans Witte, Warmoesstraat 69, 1791 CP Den Burg.
Rabo-nr 362569495 t.n.v. VWG Texel en bovenstaand adres.

Redactie: Marcel Groenendaal, De Ruyterstraat 130, 1792 AP
Oudeschild (02220-4182) en Gerard Nieuwland, Zeebries 6,
1791 HL Den Burg (02220-4405).

Voorzitter: Dick Schermer, Molendwarsstraat 2, 1791 DN Den Burg
(02220-4239).

Waarnemingensecretaris: Adriaan Dijkse, Duinroosstraat 20,
1796 BJ De Koog.

PLAATJES.

De tekeningen voor dit nummer werden gemaakt door
Sytske Dijkse pag. 14 en 19.

Frits-Jan Maas 4, 7, 8, 17 (smelleken, al staat dit
plaatje toevallig bij sperwer) en 23.

Vogelwaarnemingen graag voor 26 jan. bij Adriaan.

Overige copy Skor 1983 nr.1 bij Marcel graag voor 1 febr.